

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	6Cdo/17/2025
Identifikačné číslo spisu:	6123327382
Dátum vydania rozhodnutia:	27.05.2026
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Zemková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2026:6123327382.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu: Pokoj v duši n.o., Považská Bystrica, Kuzmányho 903/3, IČO: 45 732 264, zastúpený: ARIES LEGAL s.r.o., Bratislava, Skalná 7622/9, IČO: 54 726 417, proti žalovanej: Obec Udiča, Udiča 302, IČO: 00 317 853, zastúpená: LEGAL POINT, s.r.o., Považská Bystrica, Nemocničná 979, IČO: 47 253 495, o zaplatenie 4 697,05 € s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Trenčín pod sp. zn. 83C/22/2023, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 5Co/20/2024 zo 14. augusta 2024, takto

rozhodol:

‘ Rozsudok Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 5Co/20/2024 zo 14. augusta 2024 a rozsudok Okresného súdu Trenčín č. k. 83C/22/2023-119 z 13. novembra 2023 v spojení s doplnčím rozsudkom č. k. 83C/22/2023-132 z 10. januára 2024 v zamietajúcom výroku a vo výroku o náhrade trov konania z r u š u j e a v e c v r a c i a súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

Z r u š u j e uznesenie Okresného súdu Trenčín č. k. 83C/22/2023-248 zo dňa 9. decembra 2024.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Trenčín (ďalej aj ako „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozsudkom č. k. 83C/22/2023-119 z 13. novembra 2023 v spojení s doplnčím rozsudkom č. k. 83C/22/2023-132 z 10. januára 2024 žalobu zamietol a žalovanému voči žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % a následne v doplnčacom rozsudku konanie v časti 1 353,85 € zastavil titulom čiastočného späťvzatia žaloby.

1.1. Súd prvej inštancie konštatoval, že žalobca sa domáhal peňažného plnenia na tom základe, že je neziskovou organizáciou a neverejným poskytovateľom sociálnej služby. Všeobecne prospešnú sociálnu službu vo verejnom záujme poskytuje v Zariadení pre seniorov C. a žalovanou je obec, ktorá je povinná poskytovať finančný príspevok na prevádzku poskytovanej sociálnej služby neverejnému poskytovateľovi sociálnej služby, ktorý neposkytuje sociálnu službu s cieľom dosiahnuť zisk, pričom obec si túto povinnosť nesplnila. Nárok na finančný príspevok si žalobca uplatnil za klientov (odkázaných osôb), obidvaja s trvalým pobytom v obci F., p. B. Y., a to za obdobie od 1. januára 2023 do 31. decembra 2023 vo výške 3 741,24 € a B. Š. za obdobie od 1. januára 2023 do 2. apríla 2023, v sume 955,81 €. Sporným medzi stranami bolo, či pre poskytovanie finančného príspevku na prevádzku

poskytovanej sociálnej služby zo strany žalovanej obce pre žalobcu, je nevyhnutná existencia písomnej zmluvy medzi žalovanou a žalobcom o poskytovaní tohto finančného príspevku, jej doručenie obci a následne tiež samotná výška finančného príspevku. Zdroje financovania sociálnych služieb poskytované neverejným poskytovateľom sociálnej služby sú vymenované v ustanovení § 71 ods. 3 zákona o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 448/2008 Z. z."), pričom jedným z týchto zdrojov financovania je i finančný príspevok na prevádzku poskytovanej sociálnej služby, a to za podmienok ustanovených týmto zákonom.

1.2. Okresný súd zastavil konanie v časti istiny 1 353,85 € z dôvodu späťvzatia žaloby, tento výrok doplnacieho rozsudku (č. l. 132) je právoplatný a nebol dotknutý odvolaním a následne nie je predmetom ani dovolacieho konania.

2. Krajský súd v Trenčíne (ďalej aj ako „odvolací súd" alebo „krajský súd") na odvolanie žalobcu rozsudkom sp. zn. 5Co/20/2024 zo 14. augusta 2024 rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti (výrok I. o zamietnutí žaloby) potvrdil a výrok rozsudku súdu prvej inštancie v spojení s doplniacim rozsudkom o náhrade trov konania na súde prvej inštancie (výrok II.) zmenil tak, že: 1. Žiadna zo strán nemá nárok na náhradu trov konania v časti o zaplatenie 1 353,85 € (výrok nebol dovolaním napadnutý) a 2. Žalovaný má nárok na náhradu trov konania voči žalobcovi v rozsahu 100 % v časti o zaplatenie 3 343,20 €. III. Zároveň rozhodol o trovách konania v odvolacom konaní (výrok III.) tak, že žalovaný má nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči žalobcovi v rozsahu 100 %.

2.1. Odvolací súd vo svojom rozhodnutí dôvodil, že súd prvej inštancie vzal do úvahy všetky podstatné skutočnosti a vec posudzoval podľa správneho právneho predpisu. Odvolací súd dospel k záveru, že súd prvej inštancie v konečnom dôsledku správne rozhodol, keď žalobu ako nedôvodnú zamietol z dôvodu, že medzi stranami sporu nedošlo k uzatvoreniu zmluvy o poskytnutí finančného príspevku, a teda medzi nimi neexistuje záväzkový vzťah, na základe ktorého by žalovaný bol povinný žalovanú sumu žalobcovi zaplatiť. Keďže už len z tohto dôvodu bolo potrebné žalobu zamietnuť, odvolací súd nepovažoval za potrebné sa zaoberať aj inými dôvodmi, o ktoré oprel svoje rozhodnutie súd prvej inštancie.

2.2. Odvolací súd uzavrel, že i keď zákon č. 448/2008 Z. z. v § 75 ukladá povinnosť obci poskytovať finančný príspevok na prevádzku poskytovanej sociálnej služby neverejnému poskytovateľovi sociálnej služby, ktorý neposkytuje sociálnu službu s cieľom dosiahnuť zisk, tak táto povinnosť je viazaná na splnenie ďalších podmienok, uvedených v odseku 5 tohto zákonného ustanovenia, pričom v odseku 14 zákon výslovne stanovuje, že finančný príspevok sa poskytuje na základe písomnej zmluvy a najskôr odo dňa uzatvorenia zmluvy o poskytovaní finančného príspevku. Z uvedeného znenia zákona, teda i podľa názoru odvolacieho súdu, žalovanému vznikne povinnosť platiť predmetný finančný príspevok až po uzatvorení zmluvy medzi sporovými stranami, k čomu nedošlo, a preto súd správne žalobu na zaplatenie žalovanej sumy zamietol.

2.3. Pokiaľ žalobca v odvolacom konaní opätovne trval na posúdení nároku aj z titulu vydania bezdôvodného obohatenia odvolací súd uviedol, že podstatou bezdôvodného obohatenia je zákonom stanovená povinnosť toho, kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, toto obohatenie vydať tomu, na koho úkor bol predmet bezdôvodného obohatenia získaný (§ 451 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Právny vzťah bezdôvodného obohatenia je samostatným vzťahom, ktorý vznikne v dôsledku porušenia iného právneho vzťahu alebo na základe určitej právnej skutočnosti (podľa zákonom definovaného pojmu bezdôvodného obohatenia). Záväzkový právny vzťah z bezdôvodného obohatenia vznikne, avšak len za splnenia určitých (zákonných) predpokladov, ktorými sú získanie bezdôvodného obohatenia na strane určitej osoby (obohateného), protiprávnosť získania bezdôvodného obohatenia, majetková ujma, ktorá postihuje inú určitú osobu (postihnutého) a príčinná súvislosť medzi protiprávnym získaním bezdôvodného obohatenia určitou osobou a majetkovou ujmovou inej určitej osoby. Splnenie týchto predpokladov musí preukázať ten, kto tvrdí, že na jeho úkor bolo bezdôvodné obohatenie získané. Pre záver o (ne) dôvodnosti nároku uplatňovaného žalobcom voči žalovanému titulom bezdôvodného obohatenia plnením bez právneho dôvodu (ako jednej z foriem bezdôvodného obohatenia upravenej v § 454 Občianskeho zákonníka) bolo treba, aby žalobca preukázal, že medzi ním a žalovaným právny vzťah z bezdôvodného obohatenia vznikol. V konaní nebolo podľa odvolacieho súdu preukázané, že obec porušila akúkoľvek povinnosť, v dôsledku ktorej by vznikla žalobcovi ujma, žalobca nepreukázal výšku ujmy, preto nebolo možné akceptovať ani nárok žalobcu odvodzovaný z titulu bezdôvodného

obohatenia.

Dovolanie

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie žalobca (ďalej aj „dovolateľ“), ktoré odôvodnil s poukazom na ustanovenie § 420 písm. f) CSP. Dovolateľ uviedol, že v odvolaní uviedol niekoľko podstatných argumentov, ktorými odôvodňoval zmatečnosť, arbitrárnosť a nepreskúmateľnosť konania súdu prvej inštancie, na základe ktorého dospel súd vo svojom rozsudku k nesprávnym právnym záverom.

4. Dovolateľ poukázal na bod 10. rozsudku Krajského súdu Trenčín, podľa ktorého: „...súd prvej inštancie v konečnom dôsledku správne rozhodol, keď žalobu ako nedôvodnú zamietol z dôvodu, že doposiaľ medzi stranami nedošlo k uzatvoreniu zmluvy o poskytnutí tohto finančného príspevku, a teda medzi nimi neexistuje záväzkový vzťah...“ Uvedené konštatovanie odvolacieho súdu je však v priamom rozpore s obsahom odvolania, v ktorom žalobca vyslovene poprel skutkové zistenia súdu prvej inštancie týkajúce sa rozpočtových možností obce, ako aj upozornil na skutočnosť, že súd prvej inštancie v rámci posudzovania existencie nároku žalobcu (povinnosť obce poskytovať finančný príspevok na prevádzku), tento zamenil s úplne odlišným nárokom (povinnosť obce zabezpečiť poskytovanie sociálnej služby), ktoré skutočností (okrem ďalších) zásadným spôsobom ovplyvnili skutkový stav zistený a ďalej posudzovaný súdom prvej inštancie.

5. Súd prvej inštancie existenciu nároku posudzoval s poukazom na rozpočtové možnosti obce (žalovaného), ktoré však v konaní neboli zo strany žalovaného žiadnym spôsobom ani len tvrdené, nieto ešte preukázané schváleným rozpočtom obce žalovaného. Argumentácia súdu prvej inštancie, ktorou odôvodňuje svoje rozhodnutie tým, že nárok na poskytnutie finančného príspevku vznikne iba v prípade uzavretia písomnej zmluvy a až v prípade, ak to dovoľujú rozpočtové možnosti obce rovnako nemôže podľa dovolateľa obstať. Žalobca v odvolaní poukázal a v konaní na súde prvej inštancie opakovane poukazoval na § 10 ods. 2 zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „ZRPUS“), podľa ktorého je obec pri zostavení rozpočtu povinná prednostne zabezpečiť krytie všetkých záväzkov, ktoré pre ne vyplývajú z plnenia povinností ustanovených osobitnými predpismi. Zákon ZRPUS zároveň pamätá aj na možnú zmenu rozpočtu, v prípade jej potreby v rámci aktuálneho rozpočtového roka (ak nárok na finančný príspevok vznikol v priebehu rozpočtového roka), a to prijatím vhodných rozpočtových opatrení podľa § 14 ods. 2 ZRPUS.

6. Dovolateľ poukázal i na arbitrárne posúdenie veci odvolacím súdom v napadnutom rozsudku (napr. v bode 11. odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu) čo podľa dovolateľa odôvodňuje podanie dovolania podľa § 420 písm. f) CSP.

7. Žalobca namietal v priebehu celého konania, vrátane odvolania, že zákonom uložená obligatórna povinnosť podľa § 75 ods. 1 zákona o sociálnych službách nie je a nemôže byť podmienená existenciou zmluvného vzťahu, v opačnom prípade by sa znemožnilo ukladať povinnosti obci „na základe zákona“. Povinnosť uložená zákonom č. 448/2008 Z. z. v § 75 ods. 1, ods. 2 a ods. 5 vzniká na základe zákona a nie na základe zmluvy. Ustanovenie § 75 ods. 14 zákona č. 448/2008 Z. z. je podľa dovolateľa relevantné iba v prípade fakultatívnej povinnosti obce upravenej v § 75 ods. 6, 7 a 8 zákona č. 448/2008 Z. z., kedy povinnosť nie je uložená zákonom, ale ide iba o možnosť poskytnutia finančného príspevku, čo predpokladá uzavretie zmluvy.

8. Ďalej uviedol, že uzavretím zmluvy by nedošlo na strane obce k vzniku povinnosti poskytovať finančný príspevok, nakoľko táto povinnosť je jej uložená priamo zákonom. Jej prípadné uzavretie nemá iný účel ako ten, ktorý ustálil aj rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 5Cob/46/2017, a to deklarovanie zmluvného vzťahu aj formálne, z dôvodu preukazovania vynaložených verejných prostriedkov.

9. Ďalej poukázal na to, že prijatou novelou zákona č. 484/2021 Z. z. zákonodarca odstránil podmienenosť vzniku povinnosti obce poskytovať príspevok. Ustanovenie § 75 ods. 14 nie je možné vykladať tak, že finančný príspevok sa v prípade jeho obligatórneho poskytnutia poskytuje až na základe písomnej zmluvy, keďže povinnosť plniť vzniká ex lege.

12. Dovolateľ navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky zrušil napadnutý rozsudok krajského súdu v časti výroku I. a III. a v časti výroku II., ktorým rozhodol o náhrade trov konania tak, že žalovaný má nárok na náhradu trov konania voči žalobcovi v rozsahu 100 %, a aby mu vec vrátil na ďalšie konanie, a uplatnil si nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

13. Žalovaná vo svojom písomnom vyjadrení k dovolaniu z 19. decembra 2024 uviedla, že dovolateľ v ňom de facto ani len nenamieta nesprávny procesný postup súdu, ale vyslovene a výlučne v ňom rieši právne posúdenie veci. Z tohto dôvodu je dovolanie koncipované právne nesprávne, čo spôsobuje aj jeho neopodstatnenosť a nedôvodnosť. Súd podľa žalovanej správne posúdili, že pre poskytnutie finančného príspevku je potrebné splniť kumulatívne podmienky ustanovené v zákone č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách.

14. Žalovaná je toho názoru, že v súdnom prípade súdy oboch inštancií (no najmä súd prvej inštancie) svoje rozhodnutie o nepriznaní peňažného plnenia, ktorého sa žalobca domáhal, odôvodnil riadne, výstižne a dôsledne. Tvrdenie žalobcu, že žalovaná a súdy zamieňajú uplatňovaný nárok žalobcu s úplne odlišnou povinnosťou žalovaného je evidentne mylné a nesprávne. Žalobca toto tvrdí bez reálnej opory v odôvodnení súdneho rozhodnutia. Ide o dezinterpretáciu zo strany žalobcu. Súd v žiadnom prípade nezamieňal v priebehu sporu uplatňovaný nárok žalobcu s inou zákonnou povinnosťou žalovanej. Okrem toho je názoru, že námietky žalobcu obsiahnuté v bode 22. až 27. dovolania sú bez právnej relevancie, keďže žalobca svoje dovolanie podal len voči odvolaciemu rozhodnutiu a nie voči rozhodnutiu súdu prvej inštancie. V zmysle § 439 CSP je dovolací súd viazaný rozsahom dovolania okrem prípadov presne špecifikovaných v § 439 písm. a), b) a c) CSP.

15. Podľa žalovanej je tvrdenie žalobcu o tom, že ustanovenie § 75 ods. 14 zákona č. 448/2008 Z. z. sa aplikuje len na fakultatívne príspevky, v priamom rozpore s jeho znením. Zákon explicitne ustanovuje podmienku písomnej zmluvy o poskytovaní tohto finančného príspevku. Argumentácia dovolateľa je podľa žalovanej postavená výlučne na izolovanom výklade jedného zákonného ustanovenia. Závery súdov zodpovedajú judikatúre, najmä rozhodnutiu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1KO/8/2020 a Krajského súdu v Trnave sp. zn. 32Cob/9/2022, Okresného súdu Trenčín sp. zn. 80C/35/2023. Zmluva nemá podľa žalovanej len deklaratórne účinky, ale konštituuje práva a povinnosti strán. Preto navrhla dovolanie odmietnuť, alternatívne zamietnuť, a priznať jej náhradu trov konania.

Rozhodnutie dovolacieho súdu

19. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „Najvyšší súd SR“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala strana sporu v zákonnej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) zastúpená advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), skúmal, či sú splnené aj ďalšie podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti dovolania a bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie je podľa ustanovenia § 420 písm. f) CSP dôvodné, a preto podľa § 449 ods. 1, 2 CSP zrušil napadnutý rozsudok odvolacieho súdu ako aj súdu prvej inštancie a podľa § 450 CSP vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie z nasledujúcich dôvodov.

20. Dovolanie treba považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu z akýchkoľvek dôvodov a hľadísk.

21. Podľa § 419 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v § 420 a § 421 CSP.

22. V danom prípade z dovolania žalobcu vyplýva, že napáda rozsudok odvolacieho súdu v celom jeho rozsahu na základe § 420 písm. f) CSP.

23. V zmysle § 420 písm. f) CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

24. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

25. Ustanovenie § 420 písm. f) CSP zakladá prípustnosť a zároveň dôvodnosť dovolania v tých prípadoch, v ktorých miera porušenia procesných práv strany nadobudla intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zákonnému, ale aj ústavnému procesnoprávnemu rámcu, a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavne zaručených procesných práv spojených s uplatnením súdnej ochrany. Ide napríklad o právo na verejné prejednanie veci za prítomnosti strany sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a na rozhodnutie o riadne uplatnenom odvolacom návrhu spojené so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutia spravodlivosti).

26. Dovolateľ vo vzťahu k uplatnenému dovolaciemu dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP namietal nedostatočné vysporiadanie sa s jeho odvolacími námietkami v odvolacom konaní, poukázal na nepreskúmateľnosť odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu, ako aj na bod 11. odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu, ktoré považuje za zmätočné a arbitrárne.

27. Dovolací súd zistil existenciu skutočností naplňujúcich dovolací dôvod podľa § 420 písm. f) CSP, keďže rozhodnutia súdu prvej inštancie i odvolacieho súdu neboli riadne a zrozumiteľne odôvodnené.

28. Dovolací súd z obsahu rozsudku odvolacieho súdu konštatuje, že odvolací súd sa stotožnil so záverom súdu prvej inštancie, že je žalobu potrebné zamietnuť z dôvodu, že medzi stranami sporu nedošlo k uzatvoreniu zmluvy o poskytnutí požadovaného finančného príspevku, a teda medzi nimi neexistuje záväzkový vzťah, ktorý by tvoril základ povinnosti žalovanej na vyplatenie požadovanej sumy. Preto už nepovažoval za potrebné, zaoberať sa ďalšími odvolacími dôvodmi.

29. K námietkam dovolateľa o nedostatočnom odôvodnení rozsudku odvolacieho súdu treba uviesť, že právo strany sporu na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia je jedným z aspektov práva na spravodlivý proces. K jeho naplneniu dochádza tým, že všeobecné súdy zistia skutkový stav a po výklade a použití relevantných právnych noriem rozhodnú tak, že ich skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné ani prijaté v zrejmom omyle. Povinnosťou súdu je presvedčivo a správne vyhodnotiť dôkazy a svoje rozhodnutie náležite odôvodniť (§ 220 CSP a § 393 CSP, I. ÚS 243/2007), pritom starostlivo prihliadať na všetko, čo vyšlo počas konania najavo, vrátane toho, čo uviedli strany sporu. Z odôvodnenia súdneho rozhodnutia musí vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej. Všeobecný súd by mal vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení svojho rozhodnutia dbať aj na jeho celkovú presvedčivosť, teda na to, aby premisy zvolené v rozhodnutí rovnako ako závery, ku ktorým na ich základe dospel, boli pre širšiu právnickú (ale aj laickú) verejnosť prijateľné, racionálne, ale v neposlednom rade aj spravodlivé a presvedčivé. Všeobecný súd musí súčasne vychádzať z materiálnej

ochrany zákonnosti tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov - od 1. júla 2016 strán sporu (IV. ÚS 1/2002, II. ÚS 174/04, III. ÚS 117/07, III. ÚS 332/09, I. ÚS 501/11). Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva aj povinnosť súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (I. ÚS 46/05, II. ÚS 76/07, obdobne Kraska c/a Švajčiarsko z 29. apríla 1993, Sériá A, č. 254-B, str. 49, § 30). Inak povedané, judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. decembra 1994, Hiro Balani c. Španielsko z 9. decembra 1994, Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997, Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998).

30. Z nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 245/2022 z 20. septembra 2022 vyplýva, že „arbitrárnosť a zjavná neodôvodnenosť rozhodnutí všeobecných súdov sú najčastejšie dané rozporom súvislostí ich právnych argumentov a skutkových okolností prerokúvaných prípadov s pravidlami formálnej logiky alebo absenciou jasných a zrozumiteľných odpovedí na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04). Uvedené nedostatky pritom musia dosahovať mieru ústavnej relevancie, teda ich intenzita musí byť spôsobilá porušiť niektoré z práv uvedených v čl. 127 ods. 1 Ústavy SR (m. m. II. ÚS 336/2019).“ Svojvôľa (arbitrárnosť) sa v zásade môže prejavovať vo dvoch podobách: ako procesná svojvôľa, teda hrubé alebo opakované porušenie zásadných ustanovení právnych predpisov upravujúcich postup orgánu verejnej moci, alebo ako hmotnoprávna (meritórna) svojvôľa, teda extrémny nesúlad medzi právnym základom pre rozhodovanie vecí a závermi orgánu verejnej moci, ktoré sú vo vzťahu k tomuto právnemu základu neobhájiteľné všeobecne akceptovateľnými výkladovými postupmi (II. ÚS 576/2012). O arbitrárnosť súdneho rozhodnutia ide aj vtedy, ak dôvody, na ktorých je založené súdne rozhodnutie absentujú, sú zjavne protirečivé alebo popierajú pravidlá formálnej a právnej logiky, prípadne ak sú tieto dôvody zjavne jednostranné a v extrémnom rozpore s princípmi spravodlivosti (III. ÚS 305/08, IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06).

37. Dokazovanie je procesným právom osobitne upravený postup súdu v civilnom konaní, slúžiaci k utvoreniu poznatkov súdu o skutočnostiach dôležitých pre rozhodnutie, ktorých existencia alebo neexistencia zostala pochybná, kedy súd svojimi zmyslami poznáva určitú rozhodujúcu skutočnosť priamo alebo poznáva určité správy o tejto skutočnosti. Pri tomto postupe utvorené poznatky sa nazývajú skutkové poznatky a myšlienkový postup hodnotenia rozhodujúcich skutočností je skutkovým hodnotením.

38. Odvolací súd sústredil svoju pozornosť a bez ďalšieho prevzal závery súdu prvej inštancie, na časť odvolacej argumentácie žalobcu týkajúcu sa vyriešenia nutnosti uzatvorenia zmluvy o povinnosti žalovanej platiť finančný príspevok na prevádzku poskytovanej služby v prospech žalobcu a dospel k záveru, totožnému so záverom súdu prvej inštancie, že zo znenia § 75 ods. 14 zákona č. 448/2008 Z. z. vyplýva poskytnutie uvedeného finančného príspevku na základe a najskôr odo dňa uzavretia písomnej zmluvy o jeho poskytovaní, preto bez jej uzavretia treba žalobu zamietnuť. Súd prvej inštancie v rozsudku uzavrel, že povinnosť poskytovať uvedený finančný príspevok sa zakladá zmluvou, k uzatvoreniu ktorej dôjde po splnení zákonných podmienok. Bez zmluvy nevznikol záväzkový vzťah medzi obcou a poskytovateľom sociálnej služby, neexistuje teda povinnosť obce plniť a podaná žaloba je nedôvodná. Okresný súd zamerajúc sa na to, že zmluva medzi žalobcom a žalovanou nebola uzavretá, ale nezdôvodnil, či niektorá strana sporu namietala aj výšku požadovaného príspevku. Z obsahu skutkového stavu je zrejmé, že aj ustálenie výšky príspevku napokon zrejme viedlo k stavu, že zmluva za požadované obdobie uzavretá nebola. Nenaplnenie predpokladu, teda že zákonom stanovené okolnosti v posudzovanom spore uzavretie zmluvy (ne)umožňovali, a ak takáto námietka bola vznesená, či a aké dokazovanie v tomto smere bolo vykonané a ako boli dôkazy vyhodnotené, bude potrebné v ďalšom konaní preskúmať (napr. vyjadrenie žalovanej z odporu na l. č. 47, 48, keďže žalobcom uplatňovaný príspevok bol kalkulovaný vo výške 311,77 € a žalovanou bol kalkulovaný vo výške 74,96 €). Uvedený nedostatok v procesnom postupe súdov nezhojil ani odvolací súd, ktorý k viacerým odvolacím námietkam žalobcu nezaujal nijaké stanovisko (§ 393 CSP).

40. Na základe vyššie uvedeného dovolací súd dospel k záveru, že konanie na súdoch nižších inštancií trpí vadou zmätočnosti v intenzite porušujúcej právo na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP. Dovolací súd potom zrušil (§ 449 ods. 1 CSP) rozsudok odvolacieho súdu aj rozsudok súdu prvej inštancie v dovolaní napadnutom rozsahu a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie (§ 450 CSP).

41. Dovolací súd zrušil aj uznesenie Okresného súdu Trenčín č. k. 83C/22/2023-248 z 9. decembra 2024 z dôvodu, že má svoj základ vo výroku o trovách konania, ktorý bol zrušený rozhodnutím dovolacieho súdu. Závislým výrokom môže byť nielen opravným prostriedkom nedotknutý výrok tvoriaci súčasť napadnutého rozhodnutia, ale aj výrok, ktorý je obsahom iného, samostatného rozhodnutia v danej veci. Výdanie uznesenia o trovách konania je jednostranne závislé od existencie rozhodnutia vo veci samej. Zrušením rozsudku odvolacieho súdu, uznesenie o trovách konania ako závislé rozhodnutie, stratilo svoj podklad. Bez nadväznosti na predchádzajúce (zrušené) rozhodnutia vo veci samej by zostalo uznesenie o trovách konania osamotené a strácalo by rozumný zmysel, čo by odporovalo princípu právnej istoty.

42. Nad rámec uvedeného dovolací súd dáva stranám sporu aj súdom nižších inštancií do pozornosti, že pristúpil k meritórnemu posúdeniu obdobných sporov v konaní vedenom pod sp. zn. 3Cdo/121/2024 a sp. zn. 8Cdo/2/2025, v ktorých dňa 16. februára 2026 a 3. marca 2026 vydal rozhodnutie.

43. Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP).

44. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Najvyššieho súdu SR pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.